

donderdag 13 juni 2002

UITVAARTDIENST van Anuscka Schillemans-Wikkeling

Programma:

- 14.00-15.30 uur Uitvaartdienst en teraardebestelling in Uitvaartcentrum
Zuylen, te Breda
- Binnenkomst en Welkom
- Muziek : "Cambio" en "Cancion y huayno" (Mercedes Sosa)
- Michiel v/d Ven vertelt het verhaal van Job (Job 14; 1-12)
- Muziek: "She" (Elvis Costello)
- Marald vertelt het sprookje van Anuscka
- Tussendoor nemen Tim en Sem afscheid van Anuscka
- Muziek: "Angel" (Robbie Williams)
- Muziek: "Als ze er niet is" (De Dijk)
- Persoonlijk gedicht
- De baar wordt naar het graf gedragen
- Teraardebestelling
- 16.30-18.30 uur Samen herinneringen ophalen in restaurant de Fazanterie
te Ulvenhout
- 19.00-21.30 uur Eten in besloten kring

Al op jonge leeftijd had Anuscka het sterke gevoel niet oud te zullen worden, een gevoel dat ze niet voor zichzelf hield maar waar ze met meerdere mensen openlijk over sprak. Tijdens haar ziekte worstelde ze met de vraag of ze alle ellende misschien over zichzelf had uitgeroepen door zo over zichzelf te praten, met de vraag of ze misschien zelf schuldig was aan haar ziekte. De laatste tijd las ze geregeld stukjes in de bijbel. Bij het lezen van Job 14 kreeg ze een antwoord op haar vraag, het was alsof ze over zichzelf las. Het lezen van dit bijbelgedeelte troostte haar. Marald vroeg me daarom het hier voor te lezen.

Voordat ik dat doe wil ik iets meer over Job zeggen. Job's leven liep op rolletjes, hij was heel rijk en gelukkig, het ontbrak hem nergens aan. Hij was, ook in de ogen van God, een 'goed' mens. Op een gegeven moment gaat het toch mis, hij verliest alles, zijn bezittingen en zijn gezondheid. Het vervolg van het boek Job gaat dan over de reactie van Job en van zijn vrienden hierop. Job's vrienden denken, zoals Anuscka aanvankelijk ook dacht, dat lijden een gevolg is van je eigen falen. Job beseft dat het anders is maar tobt dan wel weer met de vraag hoe het kan dat, als God goed en rechtvaardig is, onschuldigen, zoals hij zelf, moeten lijden? Uiteindelijk begrijpt Job dat hij er niet wijzer van wordt door zich daar druk over te maken maar dat hij er op mag vertrouwen dat zijn leven, hoe dat ook verloopt, bij God in goede handen is.

In het 14^e hoofdstuk van het in totaal 42 hoofdstukken tellende boek is Job nog volop in discussie met God:

Job 14: 1-14

“Wat is een mens toch kwetsbaar! Zijn leven is maar kort en onrustig. Net als een bloem bloeit hij maar een korte tijd om dan te verdorren; hij verdwijnt snel als de schaduw van een voorbijglijdende wolk. Moet U op die kwetsbare mens Uw blik richten en hem ter verantwoording roepen? Hoe kunt U reinheid verwachten van iemand die uit onreinheid is geboren? Dat kan toch niet! U hebt de mens slechts een vastgestelde tijd van leven gegeven; het aantal maanden van zijn leven staat al van tevoren vast. Hij mag ook niet iets langer leven. Maar waarom geeft U hem dan niet een beetje rust? Wend Uw blik af en geef hem toch een beetje voldoening, net als een gehuurde arbeider. Want voor een boom is er nog hoop; als hij wordt omgehakt, ontstaan er wel weer nieuwe spruiten die uitgroeien tot takken. Hoewel zijn wortels in de grond oud zijn en zijn tronk langzaam afsterft, groeit en bloeit hij weer als een jonge boom zodra er water bijkomt. Maar wanneer de mens sterft, ligt hij neer; hij blaast de adem uit en is er niet meer. Zoals het water van een meer verdampt en een rivier smaller wordt en opdroogt, zo legt een mens zich voor het laatst neer om daarna niet meer op te staan.

Tot op het moment dat de hemelen niet meer bestaan, zal hij niet wakker worden of in zijn slaap worden gestoord. Och, verborg U mij maar tussen de doden en vergat U mij maar tot Uw toorn was bedaard. Liet U mij maar links liggen om pas na enige tijd weer aan mij te denken. Als een mens sterft, zal hij dan weer herleven? Die gedachte zou mij hoop kunnen geven tijdens mijn harde bestaan; dan zou ik uitzicht hebben op verlossing.”

Het sprookje van mijn mooie Anoes

Introductie.

Geachte aanwezigen, lieve mensen, lieve, lieve Anoes. Deze dienst is in herinnering van jou Anuscka of Anoes zoals je meestal genoemd werd.

Deze dienst wijkt af van een “reguliere” en wij willen hier met name een nagedachtenis achterlaten voor jou, Anoes. Jij, die verschrikkelijk aan het leven hing (en misschien nog hangt?), getuige óók de foto’s.

Deze bijeenkomst hebben wij als familie en vrienden dan ook in korte tijd in elkaar gezet.

Wij hopen dat hij recht doet aan jouw opgewektheid en fierheid.

Aan het eind van de begrafenis zullen wij dan ook een moment met de tekst en dank meegeven en zouden het fijn vinden als u daarna met ons herinneringen wilt ophalen in de Fazanterie te Ulvenhout.

Inleiding.

De bedoeling is dat ik, met bijdragen van talloze mensen, in sprookjes/verhaalvorm vertel over het ontstaan, hoe het was en hoe het zal zijn.

Waarom een sprookje?

Waarom een sprookje? Omdat dit voor de meesten onder ons een grote boze droom is en ik het gevoel heb dat je elk moment kan opstaan en op jouw karakteristieke wijze zal zeggen: "Hé wat doen jullie allemaal hier? Doe effe normaal zeg!".

Was het maar een sprookje met een boze heks, een prins en vooral een happy end...

Er was eens...

Je werd geboren op 8 november 1963 in de Nieuw Ginneke Straat te Breda, de plaats waar we nu weer zijn. De cirkel is rond. Je groeide op in en om Dordrecht en Zwijndrecht. Daar deed jouw vrolijke en uitbundige karakter algauw opgeld, soms pestend dan weer als een moederkloek wakend over jouw jongere broer (Jean-Paul) en zus (Marcia).

Waarschijnlijk deed je hier ook de voor jou kenmerkende directheid op.

Na een onbezonnen middelbare schooltijd, waar je jouw latere man, Pieter, ontmoette, kon jij je creativiteit kwijt op de P.A. Een veld waar in die tijd amper banen te krijgen waren.

Na één tussenjaar als medewerkster van een dierenwinkel, waarin je jouw voorliefde voor het grote en kleine beestenspul kon bestendigen, begon jouw carrière in de zorg.

Na een vlotte opleidingstijd met véél lol (vooral tijdens de nachtdiensten en het stappen!) maakte je al snel carrière en je werd teamleidster van een chirurgische verpleegafdeling. De functie waar ik jou voor het eerst ontmoette en dacht: zo!

Een gevoel dat van jongs af aan door jouw hoofd speelde, was dat je niet zo oud zou worden en op vroege leeftijd zou overlijden. Iets wat door meerdere mensen in deze zaal zal worden beaamd.

De dood kwam, echter in een andere vorm, met het snel en vroegtijdig overlijden van jouw vader.

Tevens scheidde je in deze periode van jouw toenmalige man, Pieter. Ondanks het feit dat jullie levenswegen een andere kant opleidden, behielden jullie een warme band.

In deze moeilijke, emotionele tijd vond je óók nog de kracht jouw moeder bij te staan, *typisch Jij. Anoes.*

In deze hectische periode, na een lange aanlooptijd, hebben wij onze liefde verder bestendigd. Met als hoogtepunt onze intieme trouwerij op Bali. Als bevestiging van onze liefde en eigenlijk als natuurlijk uitvloeisel van die eerste ontmoeting daar in het IJsselland ziekenhuis: zo dat is een leuke meid!

Hoe ging het verder?

Tot zover een sprookje met pieken en dalen, precies zoals je van een goede film of toneelstuk verwacht.

Want van film, toneel en vooral komedie en cabaret, daar hield je van. Oók hield je van verzamelen: met name jouw schoenencollectie, alhoewel dat des vrouwens is, hield gelijke tred met Imelda. Verder hield je van bellen, veel en langdurig telefoneren! Berucht zijn de verhalen over de langdurige telefonades en wat er al niet besproken werd. Van spirituele zaken tot ordinair gebep.

En toen...

En toen werd **Tim** geboren en werden we langzaam volwassener. Een meid met een jongensnaam, een tomboy! Net zoals d'r moeder.

Het lijkt me daarom ook fijn als Tim en Sem, gevolgd door eventuele andere kinderen nu hun afscheidskado bij jouw kist neerleggen.

Intermezzo voor Tim en Sem.

Tekst: Lieve Mama, dat jouw licht **altijd** op ons mag schijnen.

De laatste act...

Aan deze onbezorgde tijd kwam een eind toen we na een lange onderzoeksperiode te horen kregen dat jij leed aan de ziekte van Hodgkin. We leefden toen bewuster en intensiever. Het gevoel is dat het zwaard van Damocles boven je hoofd hangt. Of om in campinganalogie te praten: Het is net het gasfornuis van het leven. Tot voorkort stond alleen de waakvlam aan, totdat ineens alle vier de pitten op maximum gezet worden, zonder de mogelijkheid om ze lager te draaien en dat met een butaglasflesje van maar 30 liter.

Maar ook in donkere tijden gebeuren soms wonderen. Voor ons was dat de geboorte van **Sem**, tijdens jouw chemokuren. Hij kwam zonder kleerscheuren ter wereld. Zo'n intense periode scheidt een nog specialere band dan normaal tussen moeder en kind. Zoals jij toen zo mooi verwoordde: En de lucht werd blauw, zo blauw.....

Na jouw eerste behandeling bleef de Hodgkin hardnekkig en terugkomen, zodat een volgende chemokuur en zelfs beenmergtransplantatie nodig zouden zijn. Maar op de dag van afname van je beenmerg bleek de Hodgkin weer eens terug. Een zoveelste tegenslag. Je bleef na de aanvankelijke teleurstelling ongebroken en wist genoeg energie bij elkaar te sprokkelen om weer door te gaan.

En ik moet zeggen het was een goede zomer en najaar met een ongestoorde vakantie waarbij je voor het eerst in jaren weer in redelijke conditie was. Of om met de Turkse gastheren te spreken: "Je vrat alle buffetten op." Eindelijk hoefde je een tijd niet dag en nacht met je ziekte bezig te zijn.

Je vond ons nieuwe huis en gooide je hele ziel en zaligheid erin of om met jou te spreken "Eén nieuwe start!"

Maar de Hodgkin gaf niet op. En eind vorig jaar stonden we met de rug tegen de muur en werd je half maart van dit jaar opgenomen om een beenmergtransplantatie te ondergaan. Het donorbeenmerg kreeg je uiteindelijk na de nodige tegenslagen en aanvankelijk ging het goed, zelfs ondanks enkele complicaties.

Maar sinds vorige week maandag was het tij eigenlijk niet meer te keren en na een kort verblijf op de intensive care stemde je in om te stoppen. Het lichaam kapot, maar geestelijk ongebroken en fier.

We hebben met z'n allen afscheid genomen van je, je het genoeg van je laatste sigaret gegeven en je zong een lied voor we je lieten inslapen.

Hierna hebben we bij je gewaakt. En hoewel onbedoeld gaf de lengte van je laatste levensfase vele van je vrienden de kans om bij je te zijn. We hebben met z'n allen bij je gezeten, je hand vastgehouden, gehuild, maar ook gelachen en oude herinneringen opgehaald, samen gegeten (de hele afdeling rook naar roti), héél reinigend.

Het was een prachtig gezicht zoals je daar lag, vredig, op het bed in het donker omringd door de door jou zo geliefde kerstlampjes. Je overlijden kwam als een verlossing, voor jou en voor ons:

"Het was genoeg!"

Het was vrijdag 7 juni 2002 04.15, je werd 38 jaar oud.

Persoonlijke overweging.

Hoe is het met om dit zojuist vertelde om te gaan? Als je partner een dodelijke ziekte heeft probeer je positief te zijn, voor elkaar en voor jezelf. Je probeert de ander moed in te spreken. Net alsof je beiden op een tandem tegen de wind in trapt en niet om dorst te kijken, weet van elkaars angsten maar dat niet voor elkaar durft toe te geven, wat soms een gevoel van peilloze eenzaamheid bij beiden kan geven.

Ik moet zeggen dat ik mijn maatje mis en ik voor mezelf dat donkere gat wat er steeds aankomt wegduw.

Woorden kunnen nooit helemaal weergeven wat iemand van binnen voelt. Ze kunnen niet maken wat niet meer is, maar wel warmte en vertroosting bieden!

Afsluiten.

Hierbij wil ik nogmaals iedereen bedanken voor haar of zijn aanwezigheid, woorden en warmte.

Ik weet dat dit de climax is van een héle donkere periode en het begin van een nieuwe onzekere tijd voor Sem, Tim, Directe familie, Vrienden en voor mijzelf. Maar als ik zie hoe u in grote getale, allen bent gekomen, weet ik dat wij met jullie hulp hierdoor heen zullen komen. Dit onder het wakend oog van ons sterretje.

Dus wil ik besluiten met de tekst van de rouwkaart:

Je leefde heftig, Anoes, ik heb je lief, je bent MIJN Held:

**“Sparkling light,
Beams of energy,
Hiding insecurity,
By showing it bright!
You left us in the night.”**

Kroboi Adjosi

Te mi no de
Bosi den bromki gi mi.
Te mi gowe
Lon joe anoe psa ini pikin nengre w'wiri.
Safri winti na Ansoe-broki
Sa kari mi nen
Alen nanga dré-ten

Te mi no de
Tai wan moi anjisa
Te mi gowe
Waka ala den pasi baka foe fosten.
Safri winti, psa na marki foe lobi
E piki joe nen
Alen nanga dré-ten

Laatste Afscheid

Als ik er niet (meer) ben
Kus dan de bloemen voor mij.
Als ik weg ben
Streel dan de kinderen over hun hoofd.
In een zuchtje wind bij de steiger van de veerpont
Zul je in alle seizoenen
Mijn naam horen fluisteren.

Als ik er niet meer ben
Knoop dan een mooie (bijzondere) anijsa*
Als ik weg ben
Ga dan nog eens langs al de wegen en paden van vroeger.
Een zachte wind die de grenzen van liefde overschrijdt
Zal in alle seizoenen antwoorden met
Jouw naam.

* anijsa is een speciale, door vrouwen gedragen hoofddoek.

Lieve Mama,

Dat jouw licht altijd op ons mag schijnen!

Tim en Sem.

Het is mooi geweest

Je bewoog hemel en aarde
Je zong in de nacht onder het raam
En iedereen die jou zag
En iedereen die jou liefhad
Vergat nooit meer je naam

Ik hoef je niet te vertellen
Er is niemand zoals jij
Die bergen kan verzetten
Er is niemand zoals jij

Het is mooi geweest

(Frank Boeijen)

Als je ogen open gaan
gaat ook de wereld aan
je kijkt,
kijkt je ogen uit en
wat je buiten ziet dat
voel je binnen soms
door je tranen heen of
met pretlichtjes van een gek idee
en straks
als jij je ogen sluit
gaat ook de wereld uit

Was dat maar waar

Tussen droom en
werkelijkheid
Is het ongelijk verdeeld
Nauwelijks te geloven
Wat een mens zich niet
verbeeld
Ze hebben het geprobeerd
Je hebt er alles aangedaan
We wilden het wel anders
Maar zo is het niet gegaan
Was dat maar waar
Was jij hier maar

Men gets tired
Spirit don't
Men surrenders
Spirit won't
Men crawls
Spirit flies
Spirit lives when men dies

Men seems
Spirit is
Men dreams
Spirit lives
Men is tethered
Spirit is free
What spirit is men can be

Lieve Anoes,

Bijzondere mensen geven bijzondere geschenken.

Jij gaf mij

Diepe Droefheid

Omdat je er niet meer bent. Ik had zo nog
Met je willen praten.

Blijheid

Omdat je nu de rust en vrede hebt gevonden.

Bewondering

Voor je enorme vechtlust.

Dankbaarheid

Voor de steun die je mij gaf en blijft geven.

Anoes, jij bent een bijzonder mens.
Bedankt.

Het is moeilijk woorden te
vinden die troost kunnen
geven, woorden kunnen nu
slechts een uitdrukking
van medeleven zijn...

Have I told you lately that I love you
Have I told you there's no one above you
Fill my heart with gladness
Take away my sadness
Ease my troubles, that's what you do

(Van Morrison)

Sparkling light
Beams of energy
Hiding insecurity
By showing it bright !
You left us in the night.

Dit boekje willen we meegeven als herinnering aan de bijzondere bijeenkomst die we vandaag hebben gehad. Een symbool van het laatste afscheid van Anuscka die we in ons hart hebben gesloten.

We willen iedereen bedanken die met haar en ons zo heeft meegeleefd, met name in de laatste periode. De mensen die haar in de laatste dagen hebben bijgestaan en verzorgd, houden een speciale plek in ons hart. Uw aanwezigheid vandaag hebben we zeer op prijs gesteld.

Met vriendelijke groet,

Marald, Tim en Sem Wikkeling.

Mevrouw Schillemans-Van Loon, Marcia Schillemans en Ton Poldervaart,
Jean Paul Schillemans en Ilja Vijfvinkel.